

Informatieronde Beleidsplan OVL – 19-3-2015

Beantwoording vragen

Tijdens de Informatieronde op 19 maart j.l. is door de raadsleden een aantal vragen gesteld, die in deze notitie worden beantwoord.

Masten: Staal of Aluminium

Enkele vragen hadden betrekking op de keuze tussen stalen of aluminium masten. Zie Beleidsplan pag. 28 2^e alinea. In het voortraject is een deelonderzoek "Voor- en nadelen stalen versus aluminium lichtmasten in de OVL" uitgevoerd.

Op basis van Total Cost of Ownership (TCO) ontstaat de volgende tabel:

Materiaal	Aanschafprijs	Totale kosten levensduur	Totale jaarlijkse kosten
Aluminium	€ 139	€ 323	€ 8,1
Aluminium gepoedercoat	€ 182	€ 361	€ 9,0
Staal verzinkt	€ 119	€ 312	€ 7,8
Staal verzinkt geschilderd	€ 175	€ 566	€ 14,1
Staal verzinkt gepoedercoat	€ 168	€ 359	€ 9,0
Staal verzinkt keramisch gecoat	€ 182	€ 422	€ 8,4

Tabel 2: Financiële consequenties:

Daaruit volgt Aluminium als goedkoopste optie; staal verzinkt maar verder niet behandeld wordt afgewezen ivm. kans op uitlogen (vervuiling grondwater).

Op locaties met reclamebakken aan de lichtmasten en waar kans is op frequente schade door aanrijding (bv. bedrijfsterreinen) is een stalen mast noodzakelijk. Er moet nog een inventarisatie plaatsvinden aan hoeveel masten reclamebakken bevestigd zijn. Waarschijnlijk zijn het er 150-200.

Dhr. Van Hell stelde de vraag of de reclamebakken wel aan de lichtmasten bevestigd moeten worden. Daarop zijn de volgende overwegingen te noemen:

- Reclamebakken zijn voorzien van licht en hebben dus stroom nodig; combinatie met een lichtmast ligt dan voor de hand.
- We doen in de openbare ruimte ons best om het aantal masten zoveel mogelijk te beperken door het combineren van meerdere functies op een mast (bewegwijzering, verkeerslichten, verlichting). Aparte masten voor reclamebakken zou contraproductief zijn; waarschijnlijk is het dan niet meer rendabel om dergelijke lichtbakken te plaatsen. Dit betekent derving van inkomsten.

In het Beleidsplan OVL wordt gedeald met de aanwezigheid van reclamebakken aan masten. Het enige wat gesteld kan worden is, dat uitbreiding van dergelijke voorzieningen wordt afgewezen op locaties waar aluminium masten zijn geplaatst.

Pilot Doorn

Op 1 april a.s. 20:00 u wordt een bezoek gebracht aan de OVL-pilot in Doorn. Opgave via de Griffier.

Telemanagementsysteem

Tijdens de Informatieronde hadden diverse vragen betrekking op het telemanagementsysteem. We hebben te maken met nieuwe technieken die interessante toekomstperspectieven bieden:

- Asset-management (beheer van de kostbare goederen) kan efficiënt worden geïmplementeerd. De database van het systeem is namelijk per definitie up-to-date. Daar schort het op dit moment aan.
- Storingen worden automatisch gesignaleerd en doorgegeven aan de onderhoudsaannemer. Nu zijn we afhankelijk van een bewoner die een storing meldt. Op hoofdinfra en in het buitengebied, kan het dagen/weeken duren voordat een storing bekend is en actie wordt ondernomen. Bij 100% implementatie is een schouw tijdens de avonduren (2x per jaar) niet meer nodig.
- Ook gereed-melding is actueel, waardoor de duur van storingen gemonitord kan worden. Een performance-contract krijgt handen en voeten omdat het scherm signaleert als tijdsafspraken worden overschreden.
- Sluimerstoringen (een streng of wijk die langer dan 2 dagen in storing is) liggen onomstotelijk vast, waardoor communicatie richting de netbeheerder (Stedin) accurater kan plaatsvinden.
- Als ook traditionele armaturen worden gekoppeld (wat inbouw van een unit voor telemanagement vereist), kan het systeem signaleren wanneer groeps-remplace een verstandige optie is.
- Blijkt een dimregime te streng ingesteld of juist niet, dan is het in 2 tellen aangepast.
- Het energiegebruik is up-to-date bekend inclusief de voordelen van dimregimes. Op dit moment moet minimaal eens per jaar door een externe adviseur een zgn. Bestuurdersverklaring worden opgesteld, waarin de complexe opgave wordt gespecificeerd
- Er kan worden bespaard op dimmers, waardoor een armatuur goedkoper wordt.
- Eventueel kan met een SMS-sigitaal het lichtniveau op vol worden gezet.
- Minder fysieke controles en ritten leveren een besparing aan voertuigkilometers voor de beheerders en uitvoerenden.

Het is essentieel om in het bestek (en aanbesteding) een zodanige omschrijving te kiezen, dat het Telemanagementsysteem toekomst-vast (duurzaam) is en niet na 10 jaar verouderd is. De uitdaging is om kwaliteits-specificaties zo te formuleren dat de aannemer als contractpartij zelf veel baat heeft bij een up-to-date systeem.

De vraag van mevr. Mellink is vanuit de verantwoordelijkheid van de raad terecht. Maar gelet op het bovenstaande is het echter heel lastig een goede inschatting te maken van de terugverdientijd van een Telemanagementsysteem. Het gaat om keuzes met een scope van 25 jaar (levensduur armaturen). Oogmerk is om maximaal gesteld te staan bij toekomstige vragen, zowel beleidsmatig als uitvoeringstechnisch. Voor enkele van de posten zou een schatting te maken zijn van de besparing op uitgaven (minder schouwen, minder kosten voor het opstellen van de bestuurdersverklaring etc.). We krijgen echter te maken met een jarenlange overgang waarbij een deel van de OVL al nieuw is en een deel nog niet vervangen (over 10 jaar is ca. 70% vervangen). Per saldo zal dat dit laatste tijdelijk tot extra kosten leiden door de mix van oud en nieuw. Essentieel is dat bij het OVL-beheer wordt gekoerst op het zoveel mogelijk acteren volgens snelle en geautomatiseerde werkprocessen die in lijn zijn met de dan geldende 'best-practices' en technieken. Ambtelijk is de verwachting dat de hele OVL-wereld door implementatie van telemanagement een duurzame toekomst tegemoet gaat. Het zal leiden tot grote veranderingen voor de diverse partijen in het werkveld.

Communicatie

De wijze waarop zal worden gecommuniceerd (Straat / buurt / bewoners / bedrijven) wordt de komende periode nader uitgewerkt. Een aanpak per gebiedstype is een verstandige werkwijze. Door te werken met enkele pilots (proefopstellingen) is de mening van partijen op te halen. Tegelijk is duidelijk dat je het nooit iedereen naar de zin kunt maken, bijvoorbeeld wat betreft lichtkleur. Goed communiceren over wat er gaat gebeuren is in ieder geval een voorwaarde om draagvlak te verhogen. Implementatie van een Telemanagementsysteem levert een goede basis om locatie-specifiek te kunnen acteren.

Kruising Heiligenbergerweg – Lockhorsterweg

Op verzoek van dhr. Kroeze wordt bekeken of de verlichting op de fietsoversteken op deze kruising verbeterd kan worden, in afwachting van de komende ombouw van de kruising tot een rotonde.

Aanbesteding

Op dit moment wordt onderzocht welke opties en keuzes er zijn voor de aanbesteding van alle werkzaamheden die verband houden met OVL. Uiteraard geheel handelend binnen de mogelijkheden en randvoorwaarden van de Aanbestedingswet.

Dit is nog een lastige puzzel, want het gaat om de onderwerpen beheer, onderhoud en vervanging. Het huidige contract loopt per 1 juli 2015 af. Een verlenging van het onderhoudscontract met Ziut voor 6 maanden is nodig om de werking van de OVL veilig te stellen. De periode tot eind 2015 wordt hard gewerkt om nieuwe contracten voor te bereiden en af te sluiten. Daarbij wordt met gemeenten in regionaal verband samengewerkt. Doel is maximaal gebruik te maken van elkaars kennis en gezamenlijke besteks-voorbereiding met inzet van externe specialisten.

Het Leusdense vervangingscontingent voor de eerste 4 jaar is zodanig omvangrijk, dat een openbare aanbesteding noodzakelijk is. Of gezamenlijk aanbesteding met meerdere gemeenten de beste optie is, zal op een later moment blijken. Lokale verschillen in criteria kunnen daarbij een rol spelen.

Het Momentum is NU

Wat betreft korte en lange termijn is het goed nogmaals te memoreren, dat gemeente Leusden de komende 4 jaar 50% van alle armaturen moet vervangen.

Er ligt geen keuze voor, om voor de korte termijn een simpele optie te kiezen. Het momentum is NU: je kiest iets voor 25 jaar. Het is noch financieel noch uitvoeringstechnisch verstandig op een later moment een slimme toevoeging te doen (bv. Telemanagement). Op een later moment hoog in elke lichtmast iets toevoegen zal forse meerkosten opleveren. Uitvoeringstechnisch gaat meespelen dat garantie van leveranciers (bv. stof- en waterdicht) vervalt, zodra een derde partij er iets aan toevoegt. De keuze is dus: je doet het NU of NIET.

Betekent meer geld -> nog duurzamer?

Dhr. Van der Horst stelde de vraag of meer geld betekent dat er nog duurzamer gewerkt kan worden. Dit is een interessante vraag, waarvan de antwoorden impliciet al besloten liggen in de voorstellen van het beleidsplan. Wat is het geval:

Uit een deelonderzoek is gebleken dat het financieel niet meer lonend is om te dimmen onder de 24W. Daarvoor het volgende voorbeeld: Een dynamische dimmer (een klein in te bouwen kastje waarin de dimtijden geprogrammeerd worden) kost orde grootte € 100,- per armatuur. Stel je kunt 24W dimmen naar 16W, dan bespaar je 8W. Per jaar (4000 uur) geeft dat een besparing van 32 kWh. De gemeente betaalt slechts 6 ct per kWh, dus er wordt in geld grofweg € 2,- per jaar bespaard. Dus je hebt 50 jaar nodig om de extra investering van de dimmer terug te verdienen. Zie dit puur als een rekvoorbeeld, want alle getallen liggen genuanceerder. De boodschap blijft 'dat je iets niet doet als je het niet terugverdient'. Vandaar dat in het rapport staat dat onder de 24W niet wordt gedimd.

Zou je het wel doen, dan bespaar je dus 32 kWh per jaar per armatuur. Bij stel 2000 armaturen geeft dat een besparing op energie van 64.000 kWh per jaar.

De financiële doorrekening van het rapport is gebeurd op basis van een dynamisch dimprogramma met 5 starre stappen.

Het goede nieuws: zodra je gebruik maakt van een Telemanagementsysteem, zijn de 5 stappen van een dynamische dimmer niet meer van toepassing. Je hebt dan de mogelijkheid om tijdens de nachtelijke uren verder terug te gaan naar bijvoorbeeld 50% of zelfs 20%. Voor die laatste optie kun je kiezen als je de mogelijkheid inbouwt om met een sensor weer te kunnen opschalen als er iemand buiten is, en weer dimt als er niemand is.

Per saldo scoor je met een Telemanagementsysteem een grotere besparing op energie dan bij dimmen in 5 stappen. En zoals eerder toegelicht ben je flexibeler, want is het dimregime te sterk ingesteld, dan is het simpel per wijk, straat of zelfs per lichtpunt bij te stellen.

En nog een voordeel van de meeste telemanagementsystemen is, dat je geen dim-unit van € 100,- meer nodig hebt. We weten nog niet welk systeem de beste papieren heeft, en misschien kun je het bij de aanbesteding ook niet hard voorschrijven. Dat is de reden dat we diverse slagen om de arm moeten houden wat betreft de uiteindelijk te bereiken besparing.

In het raadsvoorstel is vermeld dat gemeente Leusden de tweede doelstelling van het SER Energieakkoord "50% energie besparen in 2030 tov. 2013" niet kan halen. De teller blijft steken op een maximale besparing van 32%. Dat antwoord is gebaseerd uitgaande van toepassing van 5-staops dynamische dimmers vanaf 24W.

-
- **Implementatie van een Telemanagementsysteem betekent dat de energiebesparing verder zal oplopen dan beschreven in het rapport/beleidsplan.**
 - **Blijft het telemanagementsysteem achterwege, dan zijn de beschreven besparingen een realistisch eindbeeld.**
 - **Als het volledige pakket van voorstellen van het beleidsplan integraal wordt overgenomen, zit het Telemanagementsysteem er al bij in. Oftewel het wordt niet duurder!**
 - **Het eindresultaat zal zonder meerkosten duurzamer zijn dan nu rekenkundig in het rapport is verwoord. Er is technisch gezien 'conservatief gerekend' qua energiebesparing.**
-